

Beyazlatıcı Bir Diş Pastasının Diş Hassasiyeti Üzerine Etkisi

The Effect of a Bleaching Toothpaste on Tooth Sensitivity

İlkin TUNCEL*, Erdal EROĞLU**

Özet

Dentin hassasiyeti, lokalize, kısa süreli ve keskin bir ağrı ile karakterizedir. Piyasada mevcut ancak içeriği belli olmayan beyazlatıcı diş pastaları hastalarda diş hassasiyetine neden olabilmektedir. Bu vakada beyazlatıcı diş pastası kullanımına bağlı diş hassasiyetinin teşhis ve tedavisi vurgulanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Beyazlatıcı pasta; diş hassasiyeti

Abstract

Dentinal hypersensitivity is characterized by localized, short-lasting and sharp pain. Tooth-whitening pastes with unknown ingredients can result in dentinal sensitivity. In this report, the diagnosis and treatment of dentinal hypersensitivity caused by a tooth-whitening paste is presented.

Key Words: Bleaching toothpaste; tooth sensitivity

* Dr. Dt., Süleyman Demirel Üniversitesi Dişhekimliği Fakültesi Protetik Diş Tedavisi Anabilim Dalı, Isparta, Türkiye

** Doç. Dr., Süleyman Demirel Üniversitesi Dişhekimliği Fakültesi Protetik Diş Tedavisi Anabilim Dalı, Isparta, Türkiye

Diş hassasiyeti, açığa çıkmış dentinden termal, buharlaştırıcı, mekanik, ozmotik veya kimyasal stimulus ortadan kaldırıldıktan sonra geçen; lokalize, kısa süreli ve keskin bir ağrı ile karakterizedir. Dentin hassasiyeti kişinin yaşam tarzını etkileyecek bir sorundur.

Dişlerin servikal bölgesinde belirgin bir aşınma olmasına rağmen hastanın hassasiyet şikayeti olabilir. Bu hassasiyetin giderilmesinde hassasiyet giderici diş macunlarının kullanılması, hassasiyet giderici verniklerin uygulanması, topikal florür uygulamaları, dentin bağlayıcı ajanların uygulanması, lazer uygulamaları ve restoratif tedavi seçenekleri gibi pek çok farklı yöntem uygulanmaktadır.¹ Hassasiyet giderici diş macunları potasyum nitrat, stannöz florür, potasyum ve demir oksalatlar gibi minerallerin çökerek dentin tübüllerinin tıkanmasını sağlar. Bu tedavi yöntemi ile 1-3 ay sonra olumlu sonuçlar elde edildiği bildirilmiştir.^{2,3}

Piyasada mevcut ancak içeriği belli olmayan, bireyler üzerindeki etkileri araştırılmamış ve hekim kontrolü dışında kullanılan beyazlatıcı diş pastaları hastalarda diş hassasiyetine neden olabilmektedir.

Bu vakada diş hassasiyeti nedeniyle kliniğimize başvuran 51 yaşındaki hasta sunulmaktadır. Hastadan alınan anamnezde hastanın sol çene bölgesinde şiddetli hassasiyet şikayeti olduğu öğrenildi. Anamnezde şikayetin ne zaman başladığı, ne şekilde etkisini gösterdiği ve bu süreç içerisinde herhangi bir değişiklik gösterip göstermediği sorgulandı. Hastanın hassasiyet şikayetinin başlamasından bir hafta kadar önce eczane satın aldığı belirttiği bir diş beyazlatıcı pasta kullandığı öğrenildi. Hastanın diğer dişlerinde çürüğe veya aşınmaya rastlanmadı. Hastadan periapikal radyograflar alınarak endodonti ve periodontoloji kliniğiyle konsülte edildi. Periapikal radyograflarda herhangi bir patolojik bulguya rastlanmadı. Vitalite testlerinde bölgedeki tüm doğal dişler değerlendirildi ve bütün dişlerin vital olduğu görüldü. Sıcak ve soğuk hassasiyeti gösteren diş hiperemi tanısı koyuldu. Spesifik bir etkenin de bulunmaması nedeniyle hastadan diş beyazlatıcı macunu kullanmayı bırakması

istenererek hasta takip edildi. Bir hafta sonra hastanın şikayetinin azaldığı gözlemlendi ve bir ay sonra yapılan kontrolde şikayetin bu süre içinde gittikçe azalarak tamamen kaybolduğu öğrenildi.

Bu hastanın kullandığı beyazlatıcı diş pastasının paket ambalajı üzerinde Sağlık Bakanlığı'nın 14-12-2005 tarih ve 061430 belge numarası ile üretildiği bildirilmekte fakat Sağlık Bakanlığı onayı olduğu belirtilmemektedir. Ürünün internet sitesinde de Sağlık Bakanlığı onayıyla ilgili herhangi bir bilgi verilmemekte, Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı onaylı olduğu bildirilmektedir.

Kullanılan beyazlatıcı diş pastası, kutu üzerindeki bilgiye göre "deionized water, calcium carbonate, sorbitol, tricalcium phosphate, sodium lauryl sulphate, carboxymethyl cellulose, titanium dioxide, polydimethylsiloxane, sodium silicate, potassium sorbate, sodium saccharin, flavour, sodium monofluoro phosphate (%1)" içermektedir. Bu diş pastasının "sodium lauryl sulphate" (SLS) içerdiği bildirilmekte fakat kullanılan oran belirtilmemektedir. Diş macunlarının temizleme özelliğini artırmak için köpük yapıcı etkileriyle yapılarına katılan SLS mukoza hücrelerinin yıkımını artırarak tahriş edici etki gösteren bir kimyasaldır. Akut alerjik gingivitis ve aftöz lezyonlar oluşumu üzerine doğrudan etkilidir.^{4,5} Bu nedenlerle günümüzde bu maddelerin diş macunları içindeki oranları azaltılmaktadır. Ayrıca bu tip diş pastalarının içeriğinde bulunan deterjan ve aşındırıcılar dişte madde kaybına neden olabilmektedir.

Bu olguda da gözlemlendiği gibi, piyasada satılan diş pastalarının bir kısmı Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı onaylı olup Sağlık Bakanlığı'nın bu maddelerin kullanımıyla ilgili bir onayı ve yan etkileriyle ilgili uyarıları söz konusu değildir.

Sonuç olarak; piyasada mevcut beyazlatıcı diş pastalarının diş ve diş eti üzerindeki etkileri, içerikleri ve kullanım güvenilirlikleri hakkında yeterli bilgi bulunmamakta ve denetimleri de yetersiz kalmaktadır. Bu konu üzerinde araştırmalar yapılmalı ve denetimler artırılmalıdır.

Kaynaklar

1. Attar N., Korkmaz Y. Dentin aşırı hassasiyeti. Hacettepe Diş Hekimliği Fakültesi Dergisi. 4: 83-91, 2006.
2. Gillam DG., Newman HN., Bulman JS., Davies EH. Dentifrice abrasivity and cervical dentinal hypersensitivity. Results 12 weeks following cessation of 8 weeks' supervised use. J. Periodontol. 63: 7-12, 1992.
3. Markowitz K. Tooth sensitivity: mechanisms and management. Compendium. 14: 1032-1034, 1993.
4. Nolte WA. Oral Microbiology. 3rd e d. Saint Louis: The CV Mosby Company, 1980, 390-512.
5. Sandallı P. Periodontoloji. 1. baskı. İstanbul: Ertler Matbaası, 1981, 81-93.

Yazışma Adresi:

Dr. İlkin TUNCEL
Süleyman Demirel Üniversitesi Dişhekimliği Fakültesi Protetik Diş Tedavisi Anabilim Dalı
Dođu Kampüsü Çünür/Isparta
e-posta: ilkint@hotmail.com • Tel: 0246 211 88 65